

Сидоренко О.А., ст. гр. ГЕ-14д, науковий керівник - к.філос.н., доц. Товарниченко В.О

ТЕМПЕРАМЕНТ, ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ТА НЕВИРІШЕНІ ПРОБЛЕМИ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра філософії та суспільних наук

Темперамент (від лат. - суміш, домірність) - це ті природжені особливості людини, які обумовлюють динамічні характеристики інтенсивності і швидкості реагування, ступеня емоційної збудливості і врівноваженості, особливості пристосування до навколишнього середовища.

Першу - гуморальний - теорію темпераменту запропонував давньогрецький лікар Гіппократ. Згідно його точки зору, темперамент залежить від панівної в організмі людини рідини (гумор): якщо переважає кров (сангвіс), то темперамент буде сангвінічний - енергійний, швидкий, життєрадісний, товариський тип, легко переносить життєві труднощі і невдачі; якщо переважає жовч (холе), то людина буде холериком - жовчний, дратівливий, збудливий, нестриманий, дуже рухливий, з швидкою зміною настрою; якщо переважає слиз (флегма), то темперамент флегматичний - спокійний, повільний, врівноважений тип, повільно, насилу переключаючись з одного виду діяльності на інший, погано пристосовується до нових умов; якщо переважає чорна жовч (мелэна холі), то темперамент буде меланхолічний - болісно сором'язливий і вразливий тип, схильна до смутку, сором'язливості, замкнутості, швидко утомлюючись і надмірно чутливий до знегод.

Конституційна теорія темпераменту з'явилася на початку XX ст. Її головна ідея полягала у встановленні зв'язку темпераменту з вродженою конституцією (статурою) людини. Конституційні теорії спиралися на наочно помітні ознаки в будові людського тіла. Найбільш відомі модифікації даної теорії належать німецького психіатра і психолога Ернсту Кречмеру і американського лікаря і психолога Вільям Шелдон.

Е. Кречмер виділив і описав чотири конституційних типи:

астенік - людина високого зросту, тендітної статури, з плоскою грудною кліткою. Плечі вузькі, ноги і руки худі і довгі, кисті рук вузькі, шкіра в'яла. Астеніки схильні до передчасного старіння; пікнік - людина середнього або малого росту, з багатою жировою тканиною, великим животом, опуклою грудною кліткою, круглою головою на короткій шиї. Обличчя широке з дрібними рисами; атлетик - людина високого або середнього зросту, пропорційного міцної статури, з широкими плечима, хорошою мускулатурою, вузькими стегнами. Голова тримається прямо, лицьові кістки опуклі; диспластик - людина неправильного статури, погано сформувався.

У. Шелдон визначив три первинних компонента статури: ендоморфний, мезоморфний, екторморфний. В основу своєї класифікації він поклав співвідношення видів тканин організму, що розвиваються з трьох зародкових шарів: ендодерми, мезодерми і ектодерми.

На мій погляд, не можна однозначно визначити темперамент людини, так як протягом усього життя погляди людини змінюють, змінюються її інтереси та вподобання. І у якийсь певний період життя в неї можуть переважати якості холерика, а через деякий час вона змінить свої погляди і стане сангвініком. У кожного темперамента є свої позитивні та негативні сторони. Гарне виховання, контроль і самоконтроль дає можливість проявитися: меланхоліку, як людині вразливій з глибокими переживаннями і емоціями; флегматик, як витриманий, без поспішних рішень людині; сангвінік, як високо чуйну для будь-якої роботи людині; холерики, як жагучій, шаленій та активній в роботі людині. Негативні властивості темпераменту можуть проявитися: у меланхоліка — замкнутість і соромливість; у флегматика — байдужість до людей, сухість; у сангвініка — поверховість, розкиданість, мінливість; у холерика — поспішність рішень.

